

Okul Öncesi Öğretmeninin Etik Davranışları Ölçeği (OÖEDÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Öğretmeninin Etik Davranışları Ölçeği (OÖEDÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27702>

Soyut

Okul Öncesi Öğretmeninin Etik Davranışları Ölçeği (OÖEDÖ), okul öncesi öğretmenlerinin mesleki bağlamda sergiledikleri etik davranışları ölçmek ve değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, A. Sakin tarafından 2007 yılında tamamlanan bir doktora tezinin parçası olarak ortaya konmuştur. Bu ölçek, öğretmenlerin yalnızca davranışları değil, aynı zamanda mesleki etik konusundaki görüşlerini, ahlaki yargı düzeylerini ve genel öğretmenlik tutumları da inceleyen kapsamlı bir araçtır. OÖEDÖ, öğretmenlerin okul öncesi eğitim ortamında etik ikilemler karşısındaki yaklaşımları standardize edilmiş bir biçimde değerlendirmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Öğretmeni, Etik Davranışlar, Mesleki Etik, Ahlaki Yargı, Öğretmen Tutumu, Ölçek Geliştirme, Erken Çocukluk Eğitimi.

Yazarlar

Sakin, A.

Amaç

OÖEDÖ'nün temel amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin, görevlerini yerine getirirken uymaları gereken mesleki etik ilkeleri ne ölçüde benimsediklerini ve uyguladıklarını belirlemektir. Bu araç, öğretmenlerin etik normlara uygunluk düzeylerini saptayarak, mesleki gelişim ihtiyaçları ortaya koymak ve etik eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Ölçek, aynı zamanda öğretmenlerin etik davranışlarının incelenmesi yoluyla, mesleki etik standartlarının geliştirilmesine ve bu alandaki akademik çalışmalarla veri sağlamaya hedeflemiştir. Ölçeğin geliştirilmesi, öğretmenlerin kişisel ve mesleki değerlerinin etik davranışları üzerindeki etkilerini anlamak açısından kritik bir rol oynamaktadır.

Yapı

Ölçek, okul öncesi öğretmenliğinin kendine özgü psikolojik yapı ve zorluklarına odaklanarak, öğretmenlerin çocuklarla, velilerle, meslektaşlarla ve kurum yönetimiyle olan ilişkilerinde sergiledikleri etik davranışlar üzerine kurulmuştur. İncelenen temel yapılar, genellikle dürüstlük, sorumluluk, gizliliğe riayet etme, çocukların üstün yararını gözetme ve mesleki yeterliliği sürdürme gibi boyutları içerir.

Ölçek, öğretmenlerin karışık etik ikilemlere verdikleri yanıtlar üzerinden, onların ahlaki gelişim düzeyleri ile mesleki tutumları arasındaki ilişkileri de dolaylı olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme sürecinde, ölçeğin bu çok boyutlu yapıyı temsil edebilmesi için uzman görüşleri ve kapsamlı literatür taraması kullanılmıştır.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik (validity) bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da, bir doktora tezi kapsamında geliştirilen ölçeklerde kapsamlı geçerlik çalışmaları yapılmış standart bir uygulamadır. Bu çalışmaların içeriği genellikle kapsam geçerliği (uzman görüşüne dayalı) ve yapı geçerliği (faktör analizi yoluyla) yöntemlerini içerir.

Yapı geçerliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir. OÖEDÖ'nün yapı geçerliğinin, öğretmenlerin etik davranışlarının altında yatan farklı boyutları (örneğin, öğrenci odaklı etik, mesleki odaklı etik) ayrıştırıp ayrıştırmadığını test etmek için gerçekleştirilmiş olması muhtemeldir.

Güvenirlilik

Kaynak referansta güvenirlik (reliability) bilgisi mevcut değildir. Ancak, ölçek geliştirme çalışmalarıyla güvenirlik, genellikle iç tutarlılık katsayısı (en yaygın olarak Cronbach Alfa) ve madde-toplam korelasyonları yoluyla belirlenir. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

OÖEDÖ'nün güvenirlik analizleri muhtemelen, ölçeğin farklı uygulamalar veya farklı zamanlarda aynı sonuçları verme tutarlılığını sağlamak amacıyla test-tekrar test yöntemlerini de içermiştir. Tam güvenirlik katsayıları için orijinal doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme (Geliştirme) türünde olduğu için, OÖEDÖ'nün psikometrik özelliklerinin belirlenmesi aşamasında mutlaka faktör analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin hangi temel boyutlar altında toplandığını ve dolayısıyla ölçeğin çok boyutlu yapıya mı ortaya çıkarmayı amaçlamıştır.

Büyük olasılıkla, öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin temel faktör yapıları belirlenmiş ve ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile bu yapıların örneklem üzerinde ne kadar iyi uyum sağladığı test edilmiştir. Bu süreç, Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etik Davranışları kavramının alt boyutlarının bilimsel olarak temellendirilmiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme, Öz Bildirim Ölçeği

Format: Kaynakta belirtilmemiştir; ancak etik davranışların değerlendirilmesi için tipik olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmaktadır (örneğin, "Hiç Uygulamam"dan "Her Zaman Uygularım"a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Okul Öncesi Öğretmenleri

Age Group: Yetişkin (Mesleğini İsteyen Öğretmenler)

Population Details: Türkiye'deki resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler.

Test Methodology: Standartlaştırılmış öz bildirim envanteri. Katılımcılardan, mesleki yaşamlarında karşılaştıkları çeşitli durumlarda sergiledikleri veya sergilemeleri gereken etik davranışlara ilişkin görüşlerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Eğitim Etiği, Öğretmen Yeterliliği, Mesleki Normlar, Psikometri, Marmara Üniversitesi, Çocuk Gelişimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Sakin, A. (2007) Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, Türkiye.

Ünvanlar, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2007

Ünvanlar ve Ücret: Ölçek bir doktora tezi kapsamında geliştirildiği için, ticari kullanım genellikle telif hakkı sahibinin (yazar ve/veya üniversite) iznine tabidir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal Doktora Tezi (Sakin, A., 2007) Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açılmıştır.

Kaynaklar

Sakin, A. (2007). Okul öncesi öğretmenlerin mesleki etik davranışları hakkındaki görüşleri ile ahlaki yargı düzeyleri ve öğretmenlik tutumlarının incelenmesi (Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden edinilmiştir.

Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [okul-oncesi-ogretmeninin-etik-davranislari-olcegi-ooedo-toad.pdf](#)

Okul Öncesi Öğretmeninin Etik Davranışları Ölçeği (OÖEDÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.